Szále László

Boldog ország

VISSZHANG - LXIV. évfolyam, 35. szám, 2020. augusztus 28.

Az ember olykor nem tudja, sírjon vagy nevessen. Ez esetben az ember nem általában az „embert” jelenti, hanem engem. Én egyedül nem tudom, mi motiválhatott egy Wehner Tibor kaliberű írástudót, hogy belekössön Grecsó Krisztián teljesen ártatlan kezdő mondataiba (*Kezdő mondatok, ÉS,* 2020/34., aug. 19.). Wehner fő kifogása, hogy Grecsó *„az ember”* nevében fogalmaz, de amikor példaképpen fölsorol néhány bűnfajtát, van közöttük csak férfiakra érvényes bűn is. Ezért – szerinte – Grecsó *„megállapítása diszkriminatív”.* Sőt: egész mondandója ugyanezért *„korlátozott érvényességű”, „zavaros, és súlyosan ellentmondásos”*. Súlyosan igazságtalan szavak. Grecsó egyszerűen azt írja: *„van olyan”,* hogy ha az ember elkövet valami bűnt, utána igyekszik nem gondolni rá. Miért *„kizárólag a férfiak nevében”* beszél? Azért, mert a maga nevében beszél. Ő pedig kétségkívül férfiú – ha még szabad ilyet mondani. Ebben az égvilágon semmi diszkriminatív nincsen. Abban lehet némi igazság, hogy az *„aztán nem hagyja, hogy eszébe jusson”* félmondatot talán lehetett volna pontosabban fogalmazni. Bár később ezt is megteszi. Félreérthetetlenül. Fölsorolja a „nem hagyás” technikáit: elterelő munkaterápia, önkábítás, önhazugság, a dolog kicsinyítése – nem számít, nem is olyan nagy dolog –, illetve a tágabb kontextus keresése, melyben ugye, egy kis hátba szúrás stb. már inkább szúnyogcsípés.

Mindez Grecsó tévékritikájában egy fontos lelkiismereti problémának a fölvezetésére szolgál, amilyet egyébiránt magam is átéltem nem könnyű szívvel: elvi okokból fölállni egy szerkesztőségben, és állás nélkül maradni – igaz, minden csinnadratta nélkül. Grecsó ezekben a kezdő mondatokban egy bonyolult és ellentmondásos vallomást közelít meg – önmaga felől. Empátiával, kritikával és önkritikával. Megmutatja, hogy az érdekes, nívós, nem politikai műsorokat gyártó Winkler Róbert miként beszéli el azt, hogy együtt érez a fölmondó *index*esekkel, miközben ő marad, hogy csinálhassa, amit eddig csinált. Ez nekem világos – ha egyetértek vele, ha nem. (Nem mindenben.)

Persze, az is lehet, hogy vak vagyok a pc finomságaira, s korszerűtlen a gondolkodásom. De akkor az a kor már nem az én korom.

Hogy valami pozitívum is legyen a végén: csak boldog ország lehet az, amelyben ilyesmikről vitatkozunk.